

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal "Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse ostujõu pariteetide alusandmete esitamise ning nende arvutamise ja levitamise ühiseeskirjad"

KOM(2006) 135 lõplik — 2006/0042 (COD)

(2006/C 318/07)

20. juulil 2006 otsustas nõukogu vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 262 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses: "Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse ostujõu pariteetide alusandmete esitamise ning nende arvutamise ja levitamise ühiseeskirjad"

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutava majandus- ja rahaliidu ning majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse sektsiooni arvamus võeti vastu 20. juulil 2006. Raportöör oli hr SANTILLIÑ.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 429. istungjärgul 13.–14. septembril (13. septembri istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 182, vastu hääletas 3, erapooletuks jäi 12.

1. Järeldused ja soovitused

1.1 EMSK tervitab määruse ettepanekut, millega kehtestatakse õiguslik alus ostujõu pariteetide rakendamiseks. See parandab kogu ostujõu pariteetide leidmise protsessi läbipaistvust, ajakohasust ja kvaliteeti nii ühenduse kui riikide tasandil.

1.2 Arvestades käesoleva ettepaneku teema olulisust ja vajadust siduvate eeskirjade järele, mis määratlevad komisjoni ja liikmesriikide pädevused ning loovad ühtse aluse ostujõu pariteetide alusandmete arvutamiseks ja levitamiseks, soovib komitee käesoleva määruse eelnõu koheselt heaks kiita.

1.3 EMSK märgib samas, et kulude kokkuhoiu tõttu arvutab komisjon (Eurostat) ostujõu pariteete praegu riikide, mitte piirkondade kaupa⁽¹⁾. Siiski kasutatakse kõnealuseid arvutusi muuhulgas piirkondade majandussuutlikkuse hindamiseks. Olemasolevast teabest nähtub, et liikmesriikides esineb mõnikord märkimisväärseid piirkondlikke erinevusi kaupade ja teenuste hinnas. Kuigi alusandmeid koguvad statistikaametid kasutavad territoriaalseid korrigeerimistegureid, on oluline, et nimetatud tegurid oleksid asjakohased ja väldiksid moonutusi ostujõu pariteedi arvutamisel. Seetõttu soovitatakse liikmesriikidel teha majanduslikke ja tehnoloogilisi jõupingutusi tagamaks, et territoriaalsed korrigeerimistegurid kajastaksid võimalikult täpselt geograafilisi hinnaerinevusi.

1.4 Ülaltoodud põhjustel tundub kuueaastane minimaalne sagedus territoriaalsete tegurite läbivaatamiseks liiga pikk ja

⁽¹⁾ On 254 NUTS II tasandi piirkonda. Määrus (EÜ) nr 1059/2003, I lisa.

sega tuleks lühendada. Kuna alusandmete esitamiseks nähakse määruse ettepanekus ette minimaalne sagedus⁽²⁾, on otstarbekas esitada ka hindu puudutavad andmed võimaluse korral iga kahe aasta järel⁽³⁾ (ettepanekus kehtestatakse minimaalseks sageduseks kolm aastat).

1.5 Üldiselt tuleb rõhutada vajadust suurendada ELi statistikaaparaadi tõhusust, seejuures nii tehniliste vahendite ja personali kui ka kooskõlastatuse osas Eurostati ja riiklike statistikaametite vahel, kellel on tähtis roll ostujõu pariteetide arvutamisel.

2. Ostujõu pariteedid

2.1 Eurostati ja OECD ostujõu pariteetide programm loodi 1980ndate aastate algul selleks, et korrapäraselt ja õigeaegselt võrrelda ELi ja OECD liikmesriikide SKTd⁽⁴⁾. Ostujõu pariteetid on valuutavahetuskursid, millega konverteeritakse riigi nominaalvääringsus väljendatud majandusnäitajad ühisesse kunstlikkuse vääringsusse, mida nimetatakse ostujõu standardiks ja mis võrdsustab eri riikide vääringute ostujõu.

2.2 Majanduslikud mahu koondnäitajad ostujõu standardis saadakse nende riigi rahaühikus väljendatud algväärtuse jagamisel vastava ostujõu pariteediga. Riikide SKT, mida väljendatakse ostujõu standardina, kasutades ümberarvestustegurina ostujõu pariteete, peegeldab puhtmahulist võrdlust, kuna hinnataseme komponent on kõrvaldatud.

⁽²⁾ I lisa. Metoodika, 2.1.

⁽³⁾ Kõnealused hinnad on "tarbe kaupade ja teenuste hinnad ja vastavad esindavuse näitajad", "seadmete hinnad" ja "ehitusprojektide hinnad".

⁽⁴⁾ Rahvusvahelised SKT hinna- ja mahuvõrdlused pärinevad siiski Euroopa Majanduskoostöö Organisatsiooni (OECD) võrdluste katsetest 1950ndatel aastatel.

2.3 Ostujõu pariteedid on ühtaegu nii hinnadeflaatorid kui ka valuutakonverteerimiskursid. Euro käibelelaskmisega saab eurotsooni kuuluvates liikmesriikides esmakordselt võrrelda hindu nende riikide vahel, olgugi et eurol on erinevates eurotsooni riikides erinev ostujõud sõltuvalt riigisisest hinnatase-
mest. Seega on ostujõu pariteedid eurotsooni mittekuuluvate riikide puhul valuutakonverteerimiskursid, mis ühtlasi kõrvaldavad erinevate hinnatasemete mõju, samas kui eurotsooni riikide puhul täidavad nad ainult viimast — hinnadeflaatori funktsiooni.

2.4 Ostujõu pariteetide arvutamiseks kasutatakse võrreldavate kaupade ja teenuste korvi, mis võtab muuhulgas arvesse individuaaltarbimise klassifikaatorit kuluartiklite lõikes (COICOP⁽⁶⁾) ja toodete klassifikaatorit tegevusalade järgi (CPA). Põhitöö teostatakse majandusterritooriumi ühes või mitmes linnas (üldiselt vaid liikmesriikide pealinnades). Enamus liikmesriike kasutab territoriaalset korrigeerimist, et arvestada piirkondlike erinevustega; mõned liikmesriigid arvestavad siiski vaid pealinna andmeid, kuna nende väikese territooriumi tõttu puuduvad seal piirkondlikud erinevused.

3. Ostujõu pariteedid ja sisemajanduse kogutoodang (SKT)

3.1 SKT kajastab kõigi antud majandusterritooriumil tegutsevate ettevõtjate teatud perioodi — tavaliselt aasta — tegevuse tulemusi. SKTd arvutatakse vastavalt rahvamajanduse arvepidamise süsteemile, milleks ELis on Euroopa rahvamajanduse arvepidamise süsteem 1995 (ESA 95). SKTd võib mõõta tootmise, kulutuste ja sissetulekute aspektist. Ostujõu pariteetide puhul on eriti tähtis kulutuste mõõtmine. See näitab, millises ulatuses kasutatakse riigi majanduse toodetavaid (või imporditavaid) tooteid ja teenuseid eratarbimiseks, avaliku sektori tarbimiseks, kapitali moodustamiseks või ekspordiks.

3.2 Et saada tegelik võrdlus, on oluline kasutada ümberarvestustegureid (territoriaalseid deflaatoreid), mis peegeldavad erinevusi eri riikide hinnatasemes. Vahetuskursid kajastavad tavaliselt ka muid elemente peale hindade erinevuse.

3.3 Seega on ostujõu pariteedid eri riikide väeringute vahel kujundatud spetsiaalselt nii, et neid saaks kasutada territoriaalsete ümberarvestusteguritena.

4. Ostujõu pariteetide kasutamine

4.1 Esialgu olid ostujõu pariteetide peamised kasutajad niisugused rahvusvahelised organisatsioonid nagu Eurostat, Rahvusvaheline Valuutafond, OECD, Maailmapank ja ÜRO, kuid aja jooksul on ostujõu pariteetidega seotud statistika kasutusala laienenud. Praegu kasutavad seda nii valitsusasutused, ülikoolid, uurimisinstituudid kui ka riiklikud ja eraettevõtted. Pangad kasutavad ostujõu pariteete majandusanalüüside koostamisel ja vahe-
tuskursside jälgimisel ning eraisikud ja nende tööandjad kasutavad neid töötasude kindlaksmääramisel, kui liigitakse ühest riigist teise.

⁽⁵⁾ Rahvusvaheliste organisatsioonide (ÜRO, Rahvusvaheline Valuutafond jne) kasutatav süsteem.

Sellele lisandub võimalus kasutada ostujõu pariteete riigiülestel kollektiivsetel läbirääkimistel töötasudega seotud küsimustes.

4.2 Ostujõu pariteedid on Euroopa Liidu jaoks olulised näitajad nii majanduslikust kui ka poliitilisest seisukohast. Õigusaktides nähakse ette ostujõu pariteetide rakendamine seoses struktuurifondidega⁽⁶⁾ ja ka Ühtekuuluvusfondil on kohustus lähtuda ostujõu pariteetidest⁽⁷⁾. Siiski tuleb märkida, et struktuurifondide puhul põhineb arvutamine SKT-l elaniku kohta ja Ühtekuuluvusfondi puhul võetakse arvesse RKT-d inimese kohta. Käesolevas arvamuses käsitlevat määruse ettepanek puudutab üksnes SKT-d⁽⁸⁾.

4.3 Ostujõu pariteete kasutatakse ka nende paranduskoefitsientide kindlaksmääramisel, mida rakendatakse Euroopa ühenduste ametnike ja muude teenistujate töötasude ja pensionide arvutamisel⁽⁹⁾.

5. Määruse ettepanek

5.1 Määruse ettepaneku eesmärk on täita õiguslik vaakum, luues ostujõu pariteetide arvutamise õigusliku raamistiku. Eesmärk on parandada läbipaistvust ja liikmesriikide edastatavate andmete kvaliteeti alusandmete esitamise ühiseeskirjade abil (artikkel 1). Kõnealuse eesmärgi saavutamine oleks kasulik nii tulemusi koordineerivale Eurostatile kui riikide statistikaametitele.

5.2 Kohustuste ja pädevuste määratlemine. Euroopa Komisjon vastutab Eurostati kaudu alusandmete kogumise koordineerimise, ostujõu pariteetide arvutamise ja avaldamise eest ning meetodika kohandamise eest koostöös liikmesriikidega (artikkel 4 lõige 1), samas kui liikmesriigid peavad edastama alusandmed, kinnitama kirjalikult uurimistulemused ja tagama alusandmete usaldusväärsuse (artikkel 4 lõige 2).

⁽⁶⁾ Nõukogu määruse 1260/99 kohaselt saavad struktuurifondide eraldisi piirkonnad, mille ostujõu pariteetides mõõdetud SKT elaniku kohta on alla 75 % ühenduse keskmisest. Sama kehtib ka hiljem ELiga ühinenud riikide jaoks (2003. aasta ühinemisakti II lisa).

⁽⁷⁾ Ühtekuuluvusfondi osas on nimetatud nõue sätestatud nõukogu 25. mai 1994. aasta määruse (EÜ) nr 1164/94 artikli 2 lõikes 1, mille kohaselt annab fond toetust liikmesriikidele, "mille RKT inimese kohta, hinnatuna ostujõu pariteetides, on väiksem kui 90 % ühenduse keskmisest".

⁽⁸⁾ Artiklis 3 sisaldub järgmine määratlus: "a) Ostujõu pariteedid — territoriaalsed deflaatorid ja valuutakonverterid, millega kõrvaldatakse riikide hinnataseme erinevuse mõjud, võimaldades seega SKT komponentide mahu võrdlust ja hinnataseme võrdlust".

⁽⁹⁾ Personalieeskirjade XI lisa artikkel 1 ("ostujõu pariteedid arvutatakse nii, et iga põhikomponenti on võimalik kontrollida otsevaatluse abil vähemalt kord iga viie aasta jooksul") ja ühenduste muude teenistujate teenistustingimused.

5.3 Liikmesriikide statistikaametid peavad edastama Eurostatile alusandmed ühtsete parameetrite alusel ning järgides ühtset tehnilist vormingut (artikkel 5 ja I lisa).

5.4 Statistilised üksused on nõukogu määrusega (EÜ) nr 696/1993 määratletud või hiljem loodud üksused (artikkel 6) ning komisjon ja liikmesriigid peavad sisse seadma kvaliteedikontrolli süsteemi (artikkel 7).

5.5 Eurostat arvutab ostujõu pariteedid kord aastas (artikkel 8) ning on vastutav koondtulemuste avaldamise eest iga liikmesriigi kohta (artikkel 9).

5.6 Määruse ettepanek ei nõua liikmesriikidelt uuringute läbi viimist, mille eesmärk on üksnes kindlaks määrata paranduskoe-

fitsiendid, mida tuleb kohaldada ühenduse ametnike ja teiste teenistujate töötasude ning pensionide suhtes (artikkel 10).

5.7 Ajalised ja territoriaalsed korrigeerimistegurid. Ostujõu pariteedid arvutatakse kaupade ja teenuste aasta keskmistest hindadest riigis (artikkel lõige 2). Arvestades, et "andmeid võib koguda vaid ühest või piiratud arvul kohtadest majandusterritooriumil" ja lisaks "võib andmete kogumist piirata konkreetse ajavahemikuga", peaksid liikmesriigid kasutama ajalisi korrigeerimistegureid (sagedus ei ületa üht aastat) ja territoriaalseid korrigeerimistegureid (sagedus ei ületa kuut aastat) (I lisa, Meetodika, punktid 2–4).

Brüssel, 13. september 2006

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Anne-Marie SIGMUND

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal "Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus tolli ja kaubanduse paberivaba keskkonna kohta"

KOM(2005) 609 lõplik — 2005/0247 (COD)

(2006/C 318/08)

17. jaanuaril 2006 otsustas nõukogu vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 95 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses: "Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus tolli ja kaubanduse paberivaba keskkonna kohta"

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutava ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsiooni arvamus võeti vastu 12. juulil 2006. Raportöör oli hr BURANI.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 429. istungjärgul 13.-14. septembril 2006 (13. septembri istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 190, erapooletuks jäi 3.

1. Sissejuhatus

1.1 Komisjoni ettepanek puudutab uut elektroonilise tollisüsteemi projekti, mis peaks lõpuks muutma Euroopa tollisüsteemi täielikult automatiseerituks, koostalitlusvõimeliseks, turvaliseks, ligipääsetavaks, tõhusaks, täiesti elektrooniliseks ja paberivabaks. Ettepanek on vajalik täiendus komisjoni pakutud uue ühenduse tolliseadustiku⁽¹⁾ rakendamiseks, mille kohta on Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee juba esitanud eraldi arvamuse.

1.2 Pakutud elektroonilise tollisüsteemi vastuvõtmine eeldab kõikide liikmesriikide ühiseid ja kooskõlastatud jõupingutusi mitte ainult tolli valdkonnas, vaid ka teiste piiriteenistuste osas,

⁽¹⁾ KOM(2005) 608 lõplik.

kellel on praktiline ülesanne viia ellu ühtse liidese (*Single Window*) ja ühtse kontrollpunkti (*One-Stop-Shop*) kontseptsioon. Kahe nimetatud eesmärgi abil muudetakse tollitoimingud ettevõtjatele lihtsamaks, kiiremaks ja odavamaks ning lihtsustatakse tolliasutuste teostatavat riskijuhtimise kontrolli.

1.3 Liikmesriigid on juba teinud märkimisväärseid investeeringuid elektrooniliste tollisüsteemide sisseseadmiseks: siiski on viimaste vahel tuntavaid erinevusi nii keerukuse kui ka reeglite ja andmete kasutamise osas. Seega on praegune ühtlustuse tase ebapiisav ja sellele lisandub veelgi suurem lahendamata probleem: **süsteemid** ei ole **koostalitlusvõimelised**.